

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2831

Vragen van het lid **Hijink** (SP) aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *zorginstellingen die ten onterechte kosten in rekening brengen voor het opbaren van overledenen* (ingezonden 30 april 2019).

Antwoord van Minister **De Jonge** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 28 mei 2019).

Vraag 1

Wat vindt u ervan dat verzorgings- en verpleeghuizen regelmatig extra kosten in rekening brengen aan nabestaanden als een overleden bewoner in zijn of haar kamer wordt opgebaard, terwijl deze zorginstellingen voor de huur van de kamer geld ontvangen van het zorgkantoor?¹

Antwoord 1

Wanneer iemand komt te overlijden wordt de kamer van de overledene als «leeg» aangemerkt, omdat er geen zorg meer wordt verleend. De zorgaanbieder kan een leegstandsvergoeding declareren bij het zorgkantoor voor maximaal 13 dagen. Dat zijn de mutatiedagen. De vergoeding ligt doorgaans tussen 80 en 100 euro per dag. Deze werkwijze is in meer uitgebreide vorm vastgelegd in de beleidsregel van de NZa². Hier is brede afstemming met veldpartijen aan vooraf gegaan. Het is dan ook de bedoeling dat deze werkwijze in de praktijk wordt toegepast.

Wanneer de zorgaanbieder kosten voor de kamer in rekening brengt bij de nabestaanden, is dat niet terecht. Mensen kunnen te allen tijde een melding doen bij de NZa, wanneer zij ervaren dat deze beleidsregel niet wordt nagekomen.

¹ <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/nederland/artikel/4684321/verzorgingstehuizen-tehuis-kosten-opbaren-overledenen-doden-dood>

² Nza: wanneer mag je mutatiedagen declareren na overlijden van een cliënt?
Een verpleeghuis of verzorgingshuis ontvangt maximaal 13 dagen een vergoeding als een bewoner is overleden, in de vorm van mutatiedagen. De zorgaanbieder kan mutatiedagen declareren op het moment dat de kamer leeg is achtergelaten als gevolg van overlijden. Als de cliënt in de eigen kamer is opgebaard, geldt dat ook als leeg achtergelaten. De zorgaanbieder kan hiervoor dus ook een vergoeding krijgen op grond van de Wlz. Opbaren is wenselijke laatste zorg die niet onder de Wmg valt en dus niet gereguleerd wordt door de NZa. De kosten van opbaren kunnen door de zorgaanbieder gefactureerd worden aan de nabestaanden of de uitvaartverzekeraar.

In de praktijk blijkt regelmatig dat nabestaanden nog enige tijd over de kamer willen beschikken om de overledene op te baren en waardig afscheid te nemen. Echter, de kosten voor het opbaren van de overledene komen voor rekening van de nabestaanden. Deze kosten vallen niet onder de Wet Marktordening Gezondheidszorg (Wmg) en worden niet gereguleerd door de NZa.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de uitspraak dat uitvaartondernemingen aangeven deze praktijken vaak tegen te komen? Bent u bereid te onderzoeken hoe vaak dit voorkomt en de Kamer hierover te informeren? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 2

Zoals aangegeven bij vraag 1, vallen de kosten voor het opbaren van een overledene niet onder de Wmg en worden deze niet gereguleerd door de NZa. De kosten van opbaren kunnen door de zorgaanbieder in rekening gebracht worden bij de nabestaanden of de uitvaartverzekeraar. Dat over dit onderwerp Kamervragen gesteld worden is mijns inziens een bevestiging van het feit dat zorgaanbieders niet altijd vooraf duidelijk communiceren met de nabestaanden wat de spelregels zijn. Dat is jammer, want discussie achteraf over de afhandeling van de kosten leidt tot frustratie. Ik zie echter geen aanleiding om een onderzoek te starten naar de mate waarin dit fenomeen zich voordoet, ook omdat dit administratieve lasten met zich meebrengt. Wel zal ik branchevereniging ActiZ vragen dit onderwerp via zijn communicatiekanalen bij de leden onder de aandacht te brengen.

Vraag 3

Deelt u de mening dat deze praktijken verboden moet worden? Bent u bereid deze belangrijke laatste zorg op te nemen in de Wet marktordening gezondheidszorg (Wmg), zodat dit gereguleerd kan worden door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa)? Zo ja, op welk termijn? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 3

Ik zie geen aanleiding deze praktijk te gaan verbieden. Eveneens zie ik geen reden de NZa te vragen beleidsregels te gaan ontwikkelen voor het reguleren van de kosten voor het opbaren van een overledene. Wel vind ik dat zorgaanbieders er goed aan doen de communicatie richting nabestaanden te verbeteren op dit punt, teneinde frustratie over de kostenafwikkeling te voorkomen. Ik zal branchevereniging ActiZ vragen via zijn communicatiekanalen aandacht te besteden aan dit onderwerp.

Vraag 4

Bent u bekend met de regeling dat zorginstellingen na overlijden van een bewoner een vergoeding voor 13 dagen ontvangen om een de kamer geschikt te maken voor een nieuwe bewoner? Ervan uitgaande dat als een bewoner opgebaard wordt in de eigen kamer, de kamer ook als leeg achtergelaten geldt; bent u bereid te kijken naar de versoepeling van deze regeling, zodat de kamer niet als leeg geldt als een bewoner opgebaard wordt en iets meer ruimte geboden wordt aan nabestaanden om de Kamer te ontruimen? Zo neen, waarom niet?³

Antwoord 4

De zorgaanbieder krijgt een leegstandsvergoeding voor het ter beschikking stellen van de kamer. Dat is gereguleerd via de mutatiedagen, met een maximum van 13 dagen. De zorgaanbieder mag dus geen kosten voor de kamer in rekening brengen bij de nabestaanden. Dat geldt echter wel voor kosten voor het opbaren van de overledene. Hier geldt dat zorgaanbieders er goed aan doen om dat vooraf goed te bespreken met de nabestaanden. Ik zie geen aanleiding bestaande beleidsregels aan te passen.

³ <https://www.nza.nl/documenten/vragen-en-antwoorden/wanneer-mag-je-mutatiedagen-declareren-na-overlijden-van-een-client>

Vraag 5

Ontvangt u ook meldingen dat zorginstellingen familieleden verplichten om na overlijden de kamer zo snel mogelijk leeg te ruimen? Bent u bereid te kijken naar de 13 dagen regeling, zodat nabestaanden meer tijd krijgen om de kamer leeg te maken na de uitvaart? Zo neen, waarom niet?

Antwoord 5

Ik heb geen signalen ontvangen over situaties waarin de nabestaanden onder druk gezet worden om de kamer na de uitvaart te ontruimen. Daar leid ik uit af dat zorgaanbieders de termijn van 13 dagen voldoende respecteren en nabestaanden doorgaans voldoende gelegenheid hebben om de kamer leeg op te leveren. Ook op dit punt zie ik geen aanleiding om de 13 dagen termijn te verruimen.

Er zijn regio's waar schaarste is aan capaciteit, waardoor zorgaanbieders druk voelen om de kamer weer beschikbaar te stellen aan een nieuwe cliënt. Dat is ook in het belang van de cliënten die zorg nodig hebben en op zoek zijn naar een geschikte plaats. Normaliter wordt dit geregeld in goed overleg.